

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ Τ.Ε.Ε.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ**Μάριος Πλωρίτης****Νέοι, ναρκωτικά, βία**

Εκείνο που, φοβάμαι, μας απασχολεί σχετικά λιγότερο, είναι το πρόβλημα που βρίσκεται μέσα στο σπίτι μας: το πρόβλημα των παιδιών μας. Όχι πως οι ελληνογονείς δε νοιάζονται για τη διαβίωση, την εκπαίδευση, τη ψυχαγωγία των βλαστών τους. Αλλά, πολλοί τους, πληρώνοντας γι' αυτές, πιστεύουν πως έκαναν το χρέος τους απέναντι στα παιδιά, νανουρίζουν τη συνείδησή τους και τελεία και παύλα. Μόνο που τα αληθινά προβλήματα αρχίζουν ακριβώς μετά τα δίδακτρα και τα χαρτζιλίκια.

Μάρτυρας, τα στοιχεία που κοινολογήθηκαν τις προάλλες (17.12.1999) στο συνέδριο που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με θέμα «Προκλήσεις στη σχολική κοινότητα. Έρευνα – παρέμβαση», και που δείχνουν τρομαχτική έξαρση της χρήσης ναρκωτικών από μαθητές και της άσκησης βίας σε έμψυχα και άψυχα:

Μέσα σε πέντε μόλις χρόνια (1993 – 98), η χρήση ναρκωτικών (κάνναβης, αμφεταμίνης, LSD, «έκστασης») από μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων αυξήθηκε από 6% σε 14%. Ενώ το 63% των μαθητών έχει πάρει μέρος σε πράξεις βανδαλισμού μέσα ή έξω από το σχολείο...το 47% έχει δεχθεί επιθέσεις ή απειλές επίθεσης από έναν ή περισσότερους συνομηλίκους τους...το 9% έχει χτυπήσει άτομα έξω απ' το σχολείο...και το 7,1% ανήκει σε κάποια οργανωμένη ομάδα παραβατικής δράσης...Μ' άλλα λόγια, ένα μέρος της νεολαίας μας, διόλου ευκαταφρόνητο, απ' τη μια ναρκώνεται με παραισθησιογόνες ουσίες κι απ' την άλλη «εκτονώνεται» με πράξεις ζημιογόνες για τους άλλους...

Πάμπολλοι είναι εκείνοι που ρίχνουν το λίθο του αναθέματος στους νεαρούς δράστες – και επαναπαύονται. Θα ήταν λιγότερο μακάριοι, αν πρόσεχαν κάποιους άλλους παράγοντες και παραμέτρους – που βοούν, που έχουν γίνει κοινός τόπος, αλλά παραβλέπονται όσο και ο λεγόμενος «κοινός νους». Ας προσπαθήσουμε να τους θυμηθούμε:

Τα θέματα προορίζονται για αποκλειστική χρήση της φροντιστηριακής μονάδας

Οι σημερινοί νέοι κατατρύχονται από πολλαπλές αντιφάσεις: Φυσικά, η εποχή μας τους προσφέρει πιο άνετη, πιο ελεύθερη, πιο «κοσμοπολίτικη ζωή», με πολύ περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες μόρφωσης, επικοινωνίας, ψυχαγωγίας, παρά η μεσοπολεμική και άμεσα μεταπολεμική Ελλάδα, η αφανισμένη από πολέμους, κατοχές, εμφυλίου, η «επαρχιώτικη» Ελλάδα, με τις προλήψεις και προκαταλήψεις της, με τις απαγορεύσεις και καταπίεσεις, που μάστιζαν τη νεολαία του καιρού εκείνου. Θα μπορούσαν, οι τωρινοί νέοι, να πουν – όπως ο σαιξπηρικός Πίστολ – «ο κόσμος για μένα είναι ένα στρείδι, που θα τ' ανοίξω εγώ με το σπαθί μου».

Μόνο που το «σπαθί» είναι δίκοπο. Αυτή ακριβώς η «ανοιχτή» κοινωνία της «αφθονίας» περικλείνει προκλήσεις που, συχνά, μετατρέπονται σε παγίδες.

Η «αφθονία» γίνεται αντικατοπτρισμός, όπως για τους καμηλοβάτες της Σαχάρας, που όσο προσπαθούν να τον αγγίξουν και να τον γευτούν τόσο ξεφεύγει απ' τα χέρια τους.

Η «ανοιχτή κοινωνία» και οι «περισσότερες ευκαιρίες» μεταφράζονται, κατά κανόνα, σε κλειστές πόρτες και σε εμπαιγμούς...

Η αποτίναξη των απαγορεύσεων και της καταπίεσης ισοσταθμίζεται με ρήξη των «δεσμών αίματος» (που δεν είναι δα και «δεσμά») και με ανεμοσκόρπισμα της οικογένειας – όχι εξαιτίας των νεότερων μελών της...

Η απελευθέρωση των ερωτικών σχέσεων τις υποβαθμίζει, πολλές φορές, σε ανούσια σαρκική επαφή, και η ελευθερία κίνησης και ψυχαγωγίας τούς κάνει έρμαιο των εμπόρων «τεχνητών παραδείσων»...

Οι πολλαπλάσιες προσβάσεις σε πλατύτερη μόρφωση, στομώνεται απ' την κακομοιριά και την παπαγαλία της ελληνικής εκπαίδευσης, ενώ η «ιλιγγιώδης τελειοποίηση της τεχνολογίας» με τα ΜΜΕ και τα Διαδίκτυα, μετατρέπει τους χρήστες τους σε «βίδες» τους και τους απομονώνει απ' τον γύρω κόσμο...

Ο «κοσμοπολιτισμός» και η άκαριαία επικοινωνία με τα εκτός των τειχών μας, παίρνει μορφή πιθηκισμού ξένων μοντέλων και ηθών (που σπάνια είναι τα καλύτερα) και φτάνει σε μια άλλη ξενική κατοχή, χειρότερη απ' την στρατιωτική, επειδή είναι εκούσια...

Όλα αυτά – που κανένας δεν τ' αγνοεί – ενσταλάζουν σε πολλούς νέους ένα οδυνηρό αίσθημα απογοήτευσης απ' όλους κι απ' όλα και, προπάντων, απ' τους εαυτούς τους.

Νιώθουν ανήμποροι μπρος στις Σειρήνες του πολύφερνου κόσμου...ξένοι μέσα στο άδειο σπιτικό τους...ματαιόπονοι στα γρανάζια μιας στείρας παιδείας...αποτυχημένοι και ικανοί μόνο για να πλουτίζουν τις στατιστικές της ανεργίας... ανδρείκελα θαυματουργών μηχανών, που βαθαίνουν τη μοναξιά τους...

Κι αν (ή όταν) αναζητήσουν αποκούμπι, βοήθεια, «πρότυπα», στον κόσμο των «μεγάλων», τι εισπράττουν; Κοινωνικό κανιβαλισμό, όπου το μέγα και μοναδικό

Τα θέματα προορίζονται για αποκλειστική χρήση της φροντιστηριακής μονάδας

ζητούμενο αποτελεί η οικονομική «επιτυχία» με κάθε μέσο και με κάθε θυσία (των άλλων)... τερατώδη μητροκτονία της Φύσης, λεηλασία κάθε πηγής ζωής μέχρις αφανισμού κάθε ζωής... πολέμους, γενοκτονίες, ολοκαύτωμα, σφαγές με το παλαιότερο προσωπείο του πατριωτισμού και του εθνικισμού, και με το νεότερο τοιοῦτο του ανθρωπισμού... φανατική μισαλλοδοξία για ιδέες, πρόσωπα, φυλές, που ιδανικό «τέλος» και σκοπός της είναι ο ολοκληρωτικός αφανισμός των «άλλων»...

Αντίδοτο για τα αδιέξοδα, τις απογοητεύσεις, την πνιγμονή: τα ναρκωτικά, με την τραγική ψευδαίσθηση πως θα τους χαρίσουν διέξοδο, ανάσες, «γοητείες».

Συζητώντας, χρόνια τώρα, με νέους του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, άκουγα πως παίρνοντας τη «δόση» τους, «ένοιωθαν να σηκώνονται πάνω από τη γη», να γίνονται «δυνατοί και μοναδικοί». Και, αυτή την πλασματική «δύναμη», τη δοκιμάζουν σε βία και βανδαλισμούς – εκπαιδευμένοι ήδη από την γύρω τους βιοτική βία, που την υπερπροβάλλουν οι μικρομεγάλες οθόνες, μαζί με αμέτρητες ταινίες, όπου οι πάντες «βιάζουν» τους πάντες, όπου πυρπολούνται και αφανίζονται τα πάντα, εκτός απ' τον Ένα, τον «σταρ» που, επιπλέον, κερδίζει και «το κορίτσι». Τέτοιοι «σούπερμεν» νομίζουν πως γίνονται κι αυτοί. Και, επιπλέον, δικαιωμένοι εκδικητές για όσα τους «ξεγέλασαν» και όσα δεν απόχτησαν...

Αυτό το πλέγμα απογοητεύσεων, ψευδαισθήσεων, εκδίκησης, κενού, γεμίζει τις έρευνες και τις στατιστικές.

Δεν χρειάζεται να πω ότι τα τραγικά τούτα παιδιά αποτελούν ένα ποσοστό μόνο της νεολαίας μας. Τα περισσότερα άλλα μένουν αλώβητα και πασχίζουν, μ' όλες τις αντιξοότητες, να χτίσουν μια υγιή ζωή, να μεταλάβουν όσα γόνιμα μπορεί αυτή να τους προσφέρει. Αλλά αυτοί δεν γίνονται «σταρ» στις μικρές οθόνες και στα «παράθυρα». Απλώς προσπαθούν να είναι «έταιμοι και ώριμοι». Και, αυτό, είναι το καλύτερο «Millennium»...

ΘΕΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄ :

1. Ποιοι είναι οι λόγοι που οδηγούν τους σημερινούς νέους στα ναρκωτικά και τη βία, όπως αυτοί επισημαίνονται από το Μάριο Πλωρίτη στο παραπάνω κείμενο;
(Μονάδες 10)
2. « Οι πολλαπλάσιες προσβάσεις σε πλατύτερη μόρφωση, στομώνεται απ' την κακομοιριά και την παπαγαλία της ελληνικής εκπαίδευσης, ενώ η «ιλιγγιώδης τελειοποίηση της τεχνολογίας» με τα ΜΜΕ και τα Διαδίκτυα, μετατρέπει τους χρήστες τους σε «βίδες» τους και τους απομονώνει απ' τον γύρω κόσμο...». Να σχολιάσετε σε μία παράγραφο 100 περίπου λέξεων το παραπάνω απόσπασμα του κειμένου.
(Μονάδες 10)

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄ :

1. α. Ένας από τους τρόπους πειθούς που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας είναι η επίκληση στο συναίσθημα. Με ποια μέσα πειθούς προσπαθεί να διεγείρει συναισθηματικά τον αναγνώστη. Να τα επισημάνετε και να αναφέρετε συγκεκριμένα παραδείγματα από το κείμενο.
(Μονάδες 4)
- β. Στη 2^η και 3^η παράγραφο του κειμένου («Μάρτυρας, τα στοιχεία ... για τους άλλους...») ο συγγραφέας κάνει χρήση τεκμηρίων. Να διακρίνετε το είδος των τεκμηρίων και να τα αξιολογήσετε.
(Μονάδες 4)
- γ. Ποια είναι η δομή και ο τρόπος ανάπτυξης της 3^{ης} παραγράφου του κειμένου («Μέσα σε πέντε μόλις χρόνια ... με πράξεις ζημιογόνες για τους άλλους...»);
(Μονάδες 2)
2. α. Να σχηματίσετε τα παραθετικά (μονολεκτικά και περιφραστικά) των παρακάτω τύπων: λιγότερο (1^η §), περισσότερους (3^η §), οργανωμένη (3^η §), άνετη (5^η §), τα καλύτερα (12^η §).
(Μονάδες 5)
- β. Να δώσετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και να σχηματίσετε φράσεις με δύο από αυτές: ευκαταφρόνητο (3^η §), κατατρύχονται (5^η §), κανιβαλισμό (15^η §), αμέτρητες (17^η §), αντιξοότητες (19^η §).
(Μονάδες 5)

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄:

1. Να δώσετε (χωρίς δικά σας σχόλια) την περίληψη του παραπάνω κειμένου σε 120 περίπου λέξεις.

(Μονάδες 20)

2. Τα τελευταία χρόνια οι «συμμορίες των κοντών παντελονιών» αναπτύσσουν όλο και μεγαλύτερη δραστηριότητα. Για το φαινόμενο της παιδικής εγκληματικότητας ενοχοποιούνται τόσο η οικογένεια και το σχολείο, όσο και τα ΜΜΕ. Σε άρθρο σας (400-500 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας να εξετάσετε τους τρόπους με τους οποίους οι παραπάνω παράγοντες οδηγούν στην αύξηση της παιδικής βίας.

(Μονάδες 40)

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ
ΕΠΙΜΟΡΦΗ